

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel
 helyben vagy vidékre postán:
 Egy hónap 40 kr.
 Negyedévre 1 frt — kr.
 Félévre 2 frt — kr.
 Egész évre 4 frt — kr.

Kiadó-hivatal:

Kossuth Lajos-utca, (Biharmegyei
 takarékpénztári épület), hova a hirdeté-
 sek és az előfizetés-díjak küldendők.

Egyes szám ára 7 kr.

HÉTFŐI ÉRTESÍTŐ

TARSA DALMI HETILAP.

Hirdetések díja:

6 hasábos betűsorért egyszer . . . 6 kr.
 Háromszor és többször 4 kr.
 Nyitlétér 4 hasábos betűsorért . . . 20 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés és
 nyitlétér 30 kr.
 Reclanok soronként 1 frt.

Szerkesztési iroda:

Kossuth Lajos-utca (Biharmegyei
 takarékpénztári épület).

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagyváradai kath. kör felolvasó ünnepélye.

Nagyvárad január 25.

A nagyváradai katolikus kör tegnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg első felolvasó ünnepélyét, mely nagy érdeklődés mellett folyt le és dicsőretnél méltó sikerrel végződött.

A felolvasó ünnepélynek kimagasló társadalmi fontosságát az az enuncziáció képezte, mely a világi elnök: Dus László ajkáról hangzott el, s melyet a jelenlevők lelkesen megélték.

A megnyitóban ugyanis az alelnök kijelentette, hogy a választmány azon fáradozik, miszerint a kath. körben a más vallású polgártársak is kellemes szórakozásra találjanak a jövőben.

A férfi-előkeléségen kívül jelen voltak:

Sal Ferencné, Schlauch Jozefin, K. Nagy Sándorné, Dus Lászlóné és leánya, dr. Szolcsányi Hugoné, Szolcsányi Olga, Géczy Lajosné, Géczy Irén, Böszörményi Gézané, Böszörményi Matild, Cziffra Geróné, Cziffra nővérek, Korda Kálmánné, Korda Irén, Kunyhóy nővérek, Szemes nővérek, Tóth Mártonné, Tóth Mártonné, Tóth Margit, Szentpáli Ilona, Csányi Margit, özv. Vertán Lajosné, Vertán Mária, Tóth Mariska, Tóth Elza, özv. Sávory Gézané, Gyalokay Jánosné, Aliquander Mária, Szokoly nővérek, Markovits Milike, Volkenslein Emma, Belezna Antalné, Papp Olga, Szentpály Ilona, Száborovszky Rezsóné, Sebő Pálné, Sebő Anna, Sipos Elza, Ráp Mariska, Kovalik Jánosné, Makai Katalin, Óó Mihályné, Kalmár Illésné, Krisszanoszky, Farkas Etelka, Király nővérek és még számosan, akiknek neveit nem sikerült feljegyeznünk.

Dus László világi alelnök elfoglalta az elnöki széket és Belezna Antal jeladására a kör dalárdája rázendítette a kitünően eladott és viharos tapsokkal jutalmazott „Bucusu“ t.

A tetszésnyilvánítások zaját az elnöki megnyitó szakította meg.

Dus László az ünnepély megnyitása előtt megemlékezik a multiról és áttekint a jövőbe.

A multban az előtéttel küzdöttök, mely lasankint elszlott.

A jövőben és a jelenben küzdeni kell a körnek a közönnyel, mely a legmagasztosabb elveket is képes lenyűgözni, aláüleszteni.

Hiszi hogy az Isteni segédelmével ezt az ellenséget is legyőzik; reményt nyújt erre a jelenlevők szép száma és a kör eszmegazdasága.

A kör fejlődésének jövőjét biztosítottak látja azért is, mert több száz kötetre menő könyvtár áll készen és a napokban át lesz adva a közhasználatnak; mert a választmány élénken foglalkozik azzal, hogy a más felekezetiiek is kellemes szórakozásokra találjanak a katolikus körben.

Különösen az utóbbi elnöki kijelentést nagy tetszéssel fogadta a közönség és az éljenzések sűrű ismétlése közben Dus László elnök átadta helyét Személyi Kálmánnak.

„Az olvasmányokról“ című szellemes és minden részletében zajos tetszést aratott felolvasás Személyi Kálmánét a legnagyobb érdeklődés központjává tett.

Rendkívül nagy olvasottságot megfigyelő és bíráló képességet tanúsított. Rendre, sorba szedte csoportosította az irodalom különféle iskolájának híveit és a mi természetes, a vallási és ideális irány követőit felmagasztalta, a többieket pedig ostromozta, még pedig elfogadható érvelésekkel.

A napi sajtó irányával nincs megelégedve; az is olyan, mely inkább csak izgat, mint tanít, vagy lelkesít.

A felolvasásnak különben az volt alapszámja hogy az olvasmányok alakították át mindenkor a társadalmat, a világot és az olvasmányok után lehet mindig következtetni az egyének lelki műveltségére és mert a mai korban az olvasmányok kétélű

fegyverhez hasonlók; ugyanannyi kárt okozhatnak mint hasznot: meg kell azokat válogatni.

A „ruha“ című, Eugen Manuel gyönyörű költeményét szavalta a bájos Korda Boriska érdelemmel, azzal a drámai előadásra alkalmas szép organummal, mely egy-egy megrázó jelenetnél könyvet csal a hallgatóság szemébe.

A hatáshoz képest nyilatkozott meg a tetszés és viharos taps keletkezett késszer is az aranyos kisasszony kitüntetésére.

„Köby kikeleti hóvirága“ Imrik Gusztáv ügyvéd-jelölt olvasta fel.

A gimnázista és pipiske első szerelmének régi sokszor megénekelte meséje új ruhában és pedig olyan álarcos bábra emlékeztető jelmezben.

A helyzet komikum vonul át az egész humorreszken, de azért a hallgatóság, még maga a felolvasó is hálásan fogadta. A szerzőt is, a felolvasót is meg élték.

Az ünnepély „Áld meg ehont“ című dallammal végződött és a derék dalárokat is gratulálták a kitűnő összhanggat előadott énekszámokért.

H I R E K.

Éjjeli kaland.

— Rendőrök löstette. —

Tegnap éjjel történt . . .

Sötétség borult el a Kossuth-utczán (mivel a hold nem világított); a mélyes csőnyben csak egy rendőr lépteinek kopogása hallatszott. Epen, mikor a Kandel és Mihályi cég boltja előtt haladt el, a bezárt ajtóknál valami sajátságos zaj ütötte meg a fülét.

Könnyen ki lehetett venni, hogy valami betörő munkálkodik odabenn.

A rendőr hátán végig futott a bórzády. Elvégre is nem csekélység, ha az ember egy eleven betörőnek járkal a közelemben . . .

Gyorsan elfutott a rendőrségre és felkeltette az az inspekcziót:

— Jelentem alásan, nácseu semmi ujság, s Kandel boltját most rabolják épen; többen lehetnek a gazok! . . .

Az inspekcziós épen azt álmodta, hogy amint kitartotta a száját, a multkori 7 betörés tette mind beleröpült szüve, ennél fogva nagyon nagy izgalomba jött a hirre:

— Hé káplár, gyorsan szólítson még egy embert.

A káplár kiment az órszobákba és teljesítette a parancsot:

— Fiúk gyorsan fegyverbe! Rabolják a Kandel boltját. Rettenetes dolgok folynak ottan.

Priskusz kiváló történetíró szerint tizenkötten, Constantinus Porphyrogemitus szerint huszan, mond állig fegyverzett rendőr haladt öt perc múlva halált megvető bátorsággal és kellő óvatossággal a rettenetes dolgok színhelyére.

Az inspekcziós igen elmés haditervet eszelt ki, melylyel a betörőket elfoghassa. Egy rendőr a kiegészítési szisztéma mellett foglalt állást, de mivel nem igen lehetett rá remény, hogy a betörők a fűszer és csemege boltban éhen maradjanak, elvetették ez eszmét.

E helyet kivonták revolvereiket és — vártak.

Mult az idő, de a betörők még mindig nem jöttek ki. A zaj ellenben folyton tartott. Végre is betörték felve és remegve az ajtót és vinnyogva nyávogva ugrott ki az elfogott, jobban mondva kiszabadított hatalmas — kandur.

* **Villamos vasut Nagyvárad és Debreczen között.** Budapestről távirják tudósítónk, hogy a vasuti közlöny hivatalos jelentése szerint a kereskedelmi miniszternek a Nagyvárad és Debreczen között építendő villamos vasut tervei ellen semmi kifogás nincsen s így a közigazgatási bejárást legközelebb megtartjuk.

* **Öngyilkos postamester.** Mohácsról távirják, hogy Vargha József mohácsi já-

ráshoz tartozó Izsép küzségnek postamestere, Villányban agyon lötte magát. A pécsi igazgatóság ugyanis felfüggesztette állásától a postamestert állítólag azért mert elmebajbbs volt. A szerencsétlen ember még az nap, a mikor a felfüggesztett állástól elkeseredve elutazott bátyjához Villányba, a hol ebédközben előrántotta forgypizzolyát és föbbe lötte magát. Ma volt a temetés, a melyen óriási közönség jelent meg. Az öngyilkos postamestert az egész környék tisztelte, becsülte öfinom modoráért.

* **Polgári takarékpénztár.** Tegnap délelőtt tartotta rendkívüli nagyszámu részvényesek jelenlétében évi közgyűlését a polgári Takarékpénztár. Az ülést Sarkady Timámér elnök uytította meg, aki üdvözölte a szép számban megjelenő tagokat.

Ezután az igazgatósági jelentést olvasták föl, mely a mult üzleti év legkedvezőbb képét adja. A jelentésből kitűnik, hogy a részvenytársaság a mult évben daczára a randkivül rossz üzleti életnek, 11010 frt. 81 kr tiszta nyereségre tett szert.

A részvényesek megélték a jelentést, mely után Darvas Lajos a részvényesek nevében kérte az igazgatóságot állása további betöltésére és köszönetet mondott az eddigi buzgó és sikeres vezetéséért.

Végül a nyolcz megüresedett választmányi tagságot töltötték be választás utján.

Megválasztottak: Választmányi tagok: Beczkay Lajos, Fehérváry Dezső, Gutman József, Dr. Munk Béla, Dr. Papp Coriolán, Weisz Károly, Dr. Weisz Márton, Cicorenesku Sámuel.

* **Iparos-íjak vasárnapja.** Az iparos-íjak szellemi tehetségeinek fokozása végett létesült népszerű felolvasások tegnapi 10-ik sorozatos vasárnapja ismét szépszámu hallgatóság jelenlétében tartott meg. Az előadói szerep ezuttal dr. Türr Lajos főrealisk. tanárt illette, ki a politikai és csilagászati földrajz köréből igen érdekes előadást tartott részletesen fejtegetve Galilei, Columbus és Magyar László érdemeit. Az ügyesen szemléltető és meggyőzően előadó tanárt zajos éljenzéssel jutalmazták, melyet ki is érdemelt. Közelebbi felol-

* **Rajztanárok gyűlése.** Az iparostanulók elméleti oktatása mellett fő és az ipari élet fórumán nagy szerepe van a rajzolásnak. Az ebbeli eredmény biztosítása végett tartott tegnap délután ülést Szűcs Izsó igazgató elnöklete alatt az iparskola rajztanári kara. Jelen voltak: Kotzmann János, Czoczek Alajos, Békéssy János, Lány József, Óó Dezső, Ludhvir Béla, Pazar K., Sándor Alajos, Mónus Sándor, Nagy György, Arendáczy Ferencz, Domokos Andor. Minden osztályból be lett mutatva egy órai tömegtanítás eredménye; egy gyenge, egy közepes és egy jó tanuló rajzlapjai. Az eredmény általában kielégítő, sőt egyes osztályokban sikeren felüli.

* **A dob-utcai rablógyilkossághoz.** A dob-utcai rablógyilkosság ügyében a rendőrség újabb nyomon jár és ennek alapján a következő köröző levelet adta ki: **Körözés.** Az 1896. jan. hó 5-ikén d. e. fél 8 és fél 10 óra között Budapest a Dob-utca 102. sz. a. házában meggyilkolt és kirabolt Koch Józsefné elleni büntett tettesének valódi neve nem Hrabal Ferencz, hanem Hradik Alfonz, a ki született 1874-ben Morvaországban Tlumatsban. Fialat korában kovácsot tanult; 1893. november havában kapott Kwassitz községből munkakönyvet. 1893. decz. 13-tól 1894. jan. 3-ikáig Olmütz közelében dolgozott a hatscheni czukorgyárban. Aztán pedig Wischau-Königsfeld és Mödirtsen át Drasenhofennél Alsó-Ausztriába jött át. 1894. elcjen már Pozsonymegyében a dévény-ujfalusi kőbányában dolgozott. 1894. ápril 5-től jul. 24-ig az ó-budai Olga téglagyárban dolgozott mint téglamunkás.

Hradik Alfonz személyleírása 23 éves r. k. nőtlen, kovácslegény, gyári munkás

középmagos, erős testalkatu telt kerek arcu, szöke hajju, szöke pejhedző hajszu. Amikor Budapestről eltűnt térdig érő sötét kék téli kabátot, benn alsó kabátot és puha fekete kalapot viselt. A budapesti főkapitány felkéri a hatóságokat, hogy Hradil Alfonzot nyomozzák ki és feltalálás esetén tartóztassák le.

A biharmegyei takarékpénztár közgyűlése.

A biharmegyei takarékpénztár tegnap tartotta XXV. évi közgyűlését.

A gyűlésen Szunyogh Péter elnököt, ki miután konstata, hogy letétetett 2252 részvény és hogy 29 részvényes van jelen, s hogy a szabályszerű hirdetések megjelentek a gyűlést megnyitva a jegyzőkönyv vezetésére Mihelfi Adolfot, a hitelesítésre Winkler Lajost és Markbreit Sándort kérte fel.

Fleischacker Gyula vezérigazgató olvasva fel azután az igazgatóság nagy gondalal kidolgozott jelentését, melyet a közgyűlés egyhangulag lelkes éljenzéssel vett tudomásul, mely éljenzés a vezérigazgató eredménydus munkássága iránt érzett őszinte elismerés tolmácsa volt.

Az igazgatóság jelentése

igy hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünk lefolyt évi működéséről a következőkben van szerencsénk beszámolni:

A lefolyt év gazdasági viszonyai nem voltak kielégítőek s különösen Biharmegyére nézve bátran állíthatjuk, hogy az elmúlt gazdasági év, egyrészt a nagymérvben pusztított sertésvész okozta súlyos veszteségek által, másrészt pedig a közepes termés és a terményáraknak az év utolsó szakában előállott kedvező alakulásának nem elegendő kihasználása is volt némileg befolyással arra nézve, hogy nem találjuk — különösen a kisbirtokos osztálynál — a közvagyonosodás előrehaladása tekintetben oly mérvű előjeleket, mint amiket látni óhajtanánk.

A helyi viszonyokra nézve szintén nagy befolyással volt a sertésvásárok betiltása, miáltal a közvetlen forgalom alig mutatott életkétséget és ha még tekintetbe vesszük, hogy az itteni előbb virágzó malomiparunk és terménykereskedelmünk sem képes régi és jóhírnevű posztóját visszahódítani, akkor beigazoltnak látjuk fenti állításunkat, mely szerint a lefolyt gazdasági évet nem jelezhetjük kielégítőnek. Ennek dacára a fizetési viszonyok elég kedvezők voltak.

Hogy intézetünk ily viszonyok mellett mégis tudott kedvező eredményt felmutatni és elérni, annak tulajdonítjuk, hogy iparkodtunk tökényt biztosan és jövedelmező módon elhelyezni, mely elhelyezésnél minden nem a rendes takarékpénztári forgalom keretében tartozó műveletek megkötését mellőztük, de másrészt az olcsó hitelforrások, különösen pedig az Osztrák-

magyar bank helybeli fiókjának és a Pesti magyar kereskedelmi banknak irántunk mindenkor tanúsított előzékenysége lehetségesse tették, hogy még a legmészszebbmő hitelgőnyeket is kielégíthettük. E mellett a legnagyobb gondot fordítottuk és fogjuk fordítani a jövőben is tökényt mobilitására, melylyel elérni óhajtunk, hogy a közönség igényeinek minden irányban azonnal megfelelhessünk. Ezen eljárásunknak már eddig is látjuk gyümölcsét, amennyiben a betevő közönségnek intézetünk irányában mutatkozó visszatérő és fokozódó bizalmának kifolyásaként tekinthetjük azt a körülményt, hogy betét állományunk ez év végével számottevő emelkedést mutat.

Az 1896. évi nyereség, levonva a váltótárczánál szükségessé vált 8178 frt 78 kr leírásnak, nemkülönben az értékpapírállományból, az értékeknek valóságos belértékére való redukálása végett szintén leirt 6316 frt 24 kruk,

50,886 frt 37 krra rug.

melynek felosztását van szerencsénk következőképpen javasolni és pedig

4834 frt 01 kr adassék alapszabály értelmében a tartaléktőke gyarapítására,

6106 frt 36 kr fordítassék az igazgatóság, 1526 frt 59 kr a felügyelő bizottság jutalékára; 966 frt 80 kr juttassék a választmányának olyképen, hogy a jelenléti jegyek 3 frt 22 krjával váltásának be;

966 frt 80 kr adassék alapszabály értelmében a nyugdíjalap gyarapítására;

24,000 frt fordítassék a részvényesek közt felosztandó osztalékra olyképen, hogy az 1896. évi osztalék-szelvény 6 frtjával váltassék be, összesen 38,400 frt 56 kr.

A fennmaradó 12,485 frt 81 krból adassék a tartaléktőke külön dotálására, még

8083 frt 78 kr, mely összeggel a tartalékalap 47,000 frtra fog emelkedni;

1000 frt fordítassék a nyugdíjalap külön javadalmazására és végül

250 frt fordítassék az igazgatóság által meghatározandó jótékony adakozásokra; a fennmaradó

3152 frt 03 kr pedig vitessék át a jövő év számlájára.

Kérjük fenti előterjesztésünket, melyhez a felügyelő bizottság — jelentése alapján — szintén hozzájárul, elfogadni és úgy nekünk, valamint a felügyelő bizottságnak a szokásos felmentvényt megadni.

Fenti előterjesztésünk jóváhagyása esetében tartalékalapunk ez idei javadalmazására 12,917 frt 79 kr fordítassék, mely által a tartalékalap 47,000 frtra ragna, az 1896. évre szóló 2 ik számú osztalék-szelvény pedig 1897. évi január hó 25-ikétől kezdve lenne 6 frtjával az intézet pénztáránál, vagy pedig a Pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten beváltandó.

Mint hogy az igazgatóság, a felügyelő bizottság és a választmány kisorsolt tagjainak megbízatása ez év végével lejárt, nem mulaszthatjuk el az alkalommal a tisztelt közgyűlésnek és minden egyes részvényesnek irántunk eddig tanúsított bizalmáért és támogatásáért

köszönetet mondani és midőn tisztünket ezennel leteszük, kérjük a tisztelt közgyűlést, méltóztassék az alapszabályszerű választásokat megejteni, megjegyzvén, hogy a kilépők újra választhatók.

Nagyvárad, 1896. decz. 31.

A Biharmegyei takarékpénztár igazgatósága.

Ez után a felügyelő bizottságnak jelentése került sorra, mely a következőképen hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy a „Biharmegyei takarékpénztár” 1896. évi zárszámadásait és mérlegét részletesen megvizsgáltuk s annak során meggyőződünk arról, hogy az intézet működése, úgy az alapszabályok, valamint a kereskedelmi törvények rendelkezéseinek minden tekintetben megfelelt; az üzletvezetés összes ágaiban pedig mindenkor kifogástalan rendet és pontosságot tapasztaltunk.

Amidőn tehát a zárszámadásokban kimutatott vagyon- és teher tételek helyességét és valódiságát ezennel igazolnók; tisztelettel javasoljuk egy szersmind, hogy az 50,886 frt 37 krt tevő tiszta nyereség felosztása iránt előterjesztett igazgatósági indítványt elfogadni, s az igazgatóság részére a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék.

Végül megtisztelő bizalmukért köszönetünket kifejezve, a felmentvények megadását a magunk részére is tisztelettel kérjük.

Nagyváradon, 1896. december hó 31-én.

Ragány János,
bizottsági elnök.

Fehér Miksa, *Hegedüs Géza,*
Dr. Markus László, *Pekanovics Imre.*

Mindkettőt tudomásul vették és úgy az igazgatóság mint a felügyelő bizottságnak megadták a felmentvényt.

Választások.

Ezután a választásokat ejtettek meg: kor-elnök: Kiss Elek volt, szavazatszedő küldöttség elnöke: dr. Berkovits Ferencz, tagjai: Steiner Albert és Keszthelyi Zoltán. Beadatnt 2216 szavazat.

Megválasztottak: titkos szavazás után igazgatóknak: Elnök: Szunyogh Péter, Andrányi Lajos, Felner Henrik, Mihelfi Adolf, Orley Kálmán, Szunyogh Szabolcs, Szirmai Artur, dr. Schweiger Ede, Schwarcz Ferencz és dr. Wallner Ödön.

Felügyelőknak: Fehér Miksa, Hegedüs Géza, dr. Markus László, Pekanovits Imre, Ragány János.

Póttag: Kandel József.

Választmányi tagoknak: dr. Beóthy Pál, dr. Gyémánt Jenő, Bordé Ferencz (egy évre), Laszky Ármán, Mihelfi Pál, id. Mioskovits Mór (egy évre), Podhradszky Rezső, Román József, Sándor Samu, Weinberger Jakab.

A „HÉTFŐI ÉRTESSITO” TÁRGYAJA.

A nyomorult.

— A „Hétfői Értesítő” eredeti tárgyaja. —

Irta: **Sz. Szigethy Vilmos.**

I.

Mikor Belezny Jancsi végig hajtott a falu szűk utcáján, egy pillanatra teli lett minden kapu gyerekekkel, meg vén asszonnal.

Míg a gyerekek a czifra fogatot bámulták, a jó öreg nénék csodálkozva adták tovább a szót: — Hogy megnőtt az eszemadta!

S Jancsi ur azzal a büszke öntudattal tartotta kezei közt a gyeplőt, hogy őt most az egész falu bámulja, (kivéve azokat, a kik a mezőn vannak elfoglalva.)

Hej, ha most látná őt valamelyik városi kisasszony azok közül, a kik nem sokat adtak még a „diákra”!

Igy gondolkozott magában és meglegyinté az ostorhegyes fülét.

Egy pillanatra mégis elborult.

Az öregnek semmi esetre sem fog tetszeni, hogy ő most megbukott az alapvizsgán lármázik is egy kicsit, de majd csak kibékül újra.

— Eh, ne gondoljunk a jövőre!

Ez volt Jancsi urfinak egyébként állandó elve, sőt e tekintetben némiképpen fatalista volt. Csak hogy a fatálizmust belevitte a tanulásba is, így gondolkozván:

— Ha előre meg van írva a sors könyvében,

hogy bukásra felelek holnap, akkor ugys hiába való a tanulás.

Mondá és nem tanult . . .

A falu végén galambösz ember állott félkönyökével az ákáczfának dölve. Sokáig nézett a közledeő kocsi elé, míg megtudta ismerni, hogy ki ül benne. Akkor aztán az ő ajka is elmosolyodott és magasra emelte, lóbálva a levegőben a kalapját.

Jancsi urfi pedig szabályszerűen szalutált az ostorral, mint valami jokey.

II.

Másnap az egyik inas óriási könyvcsomót cipelt a kis nyári lakba, a hol a pótvizsgákra akart készülni az ifiur.

Ő maga gyalog vágott neki az utnak, vállra vetett fegyverrel haladott egyenes irányban, mindeneken keresztül a kis lak felé.

Kora reggel volt még, alig hogy megkezdtek az aratók a munkát. A lányok, meg az asszonyok nótába kaptak, úgy indultak neki a dolgoznak.

A buza közt megszólalt az első fűrj, a levegőben pedig a pacsirta kezdett rá a rendes reggeli imára.

Jancsi urfi önkénytelenül is összehasonlította a tiszta, csengő éneket, a mely olyan üdén, romlatlanul hangzik, avval a sok más danával, a mely még most is a fülében kóvályog; — ott, a városban vette be magát az éjjeli dorbézolások közepett.

A hogy elmélázva ballagott, az a dal egyre közelebb vonzotta magához.

Egy hang kivált a többi közül, tisztábban,

szebben hangzott, a társaiénál, volt benne valami mámorító szelidség, a mi szentimentálissá teszi az embert.

Egyszerre csak ottan termett közöttük. Sok lány volt együtt egy csomóban, úgy énekeltek a nótát, de ijedten hagyták abba, mikor Jancsi közbük toppant.

— Jaj, az urfi, kiáltotta el valamelyik magát, mire a többi is jónak látta utána kiáltani:

— Jaj, az urfi!

— Csak énekeljetelek tovább is, szólott szeliden Jancsi, nem bántalak én titeket.

A sok lány egymásra nézett, majd hirtelen elkezdett kacagni. Nevettek, hogy szinte gyönyörűség volt nézni őket.

Az urfit kissé meglepte ez a különös fogadtatás, nem tudta a nevetést mire vélni, de a szeme csak arra a feketeszemű leányra tapadt, a ki egymaga maradt komoly. Még csak a száját sem huzta félre.

Végre is a fekete szemű kiáltott rá haragosan a nevető csoportra:

— Megbomlottatok, vagy mi bánt már no, hogy annyira odáig vagytok.

A nevetés megszűnt, a leányok fölkapták a kosaraikat és trillázva, kergetőzve mentek odébb, csupán a feketeszemű maradt a helyén, ott kuporgott egy asztagon.

Jancsi csak állt és nézte jó ideig, végre bátorságot kapott és odalépett elébe.

— Jó leány vagy Zsófi, te nem nevetted rajtam.

Zsófi egy sóhajt fojtott el.

— Régen voltam én lány . . .

A fekete asszony jön.

Nagyvárad, január 23.

(N.) A fekete asszony távol Indiában meglebbenti sötét denevér-szárnyait és megremeg egész Európa. Oh, mert rettenetes rém a fekete asszony; láthatatlanul röptül át földrészeket, elrejtőzik a suttogó szellő, a viruló virág, az édes csók, a szerelmes levél alakjába és menthetetlenül öl, gyilkol gazdagot, szegényt egyaránt. . .

Ösmerjük már a fekete asszonyt, bemutatkozott nálunk egynéhányszor. Borzasztó volt debűje, halálhörgés kísérte utjában, népek hullottak el csókjától. Nevének említésére a vég jut az ember eszébe és végig borzong minden ideg a halálos fagytól.

És a fekete asszony réme újra fenyeget bennünket. . .

Még most ott van, messze az Operenciákön túl, de egy röppenés neki csak az embernek mérhetetlen távolság is: készülődnünk kell a vizitre, a borzasztó vizitre.

. . . Boszniából nemsokára zarándok utra indul egy hívő mohamedán csapat. Mek-kába mennek, Mohamed koporsójához, hogy lerójják a minden igazhitű mohamedán adósságát. Mek-kába abban az időben a világ minden részéből összesereglenek az ajtatóskodók; lesznek ott nagyszámban Indiából is. És üdvözült boldogsággal térnek vissza majd Boszniába a hívők; de nemcsak a vallásos cselekedet érzetével, hanem bizonyára bőséges kolera-bacillusokkal is gazdagodva! . . .

A kormány feladata, szigorú kötelessége, hogy e zarándokolást ez évre a legkíméletlenebbül betiltsa. Ott, ahol százezrek életéről van szó, nem szabad fanatikus naivság miatt egyenesen a veszély torkába rohanni. Hitünk, hogy a kormány borzasztó felelősséggel járó kötelességének meg is fog felelni; de az még nem meríti ki a kellő óvintézkedések körét.

Nem tudunk, ha városunkat nem mondjuk minta-tisztaságunk. A lakosság nagy része végtelenül szegény is, de azonkívül az utcák, terek hatalmas része vár még a tisztító seprűre. Ha már itt lesz a kolera, akkor ugyan már késő a töméntelen sublimát. Bizony, az a karbol-búiz még nem menti meg az embert a haláltól.

Jó előre, most kell már készülőd-nünk a randevura! Ha már fertőzve van a lég, akkor ugyan hiába söprik el a bacillus posvány-ágyait.

Csak egy tekintetet kell vetnünk a Körös medrére. Ha egy kissé apad a víz, sok helyütt valóságos gőzölgő mocsarak képződnek a bedobott ronda szennyből. Megszokták már, hogy a Körös medre a város személtádjaja legyen, hova minden hulladékot be lehet dobni. A tisztításról ellenben nem gondoskodik csak a víz és ha melegebb napok következnek be, zöld iszap szegélyezi a megapadt vizet. . .

Az utcáknak eddigi módon való söprése sem tartható fean tovább. Avagy tisztításnak nevezhető-e az, ha a piszkot össze-seperjük egy halmazba és aztán megvárjuk a legközelebbi szelet, mely szétszórja azt?

A lakásviszonyok — bármily olcsó is a lakás Nagyváradon — sokhelyütt kétségbe-ejtően nyomoruságosak. Persze nem a belváros modern házairól van szó, de ott van a legsötétebb Katonaváros, a külső utcák, ahol minden udvaron megvan egy bacillus tenyésztő intézet minden kelléke.

Bő tér nyílik a tisztogató működés számára az élelmiszer piacon is. Hogy mi minden képtelen dolgot etet meg a tisztelt kofa-testület a közönséggel tejfel, vaj, stb. név alatt, azt már nagyon jól tudják azon szenvedélyes vegyészek, kik megvizsgálták a piacon árult kotyvalékokat. És nem lövünk túl a czélon, ha azt állítjuk, hogy a közegészségre nagyon lényeges kérdés az, hogy oltott meszet izzik az ember tej helyett!

Egyszóval, ha távol Indiában meglebbenti szárnyát a fekete asszony, intés az nekünk, hogy igyekezzünk tisztára mosakodni fogadni őt.

A szalonból.

Irta: Kabos Ede.

A kopogtatás után magas, deresedő haju ember lépett a szobámba. Kissé megváltozott ugyan, a ruhái mintha már kevésbé simultak volna a testéhez, az arca sem volt többé olyan mosolygó, mint azelőtt, de azért ráismertem. Megszorította a

kezemet, aztán elvett egyet a cigarettáimból, rágyújtott és leült elém egy alacsony puffra.

Megszólat:

— Egy kissé furcsa színben vagyok ugy-e? Hja, vannak rubák, melyeknek valaha az a különös tulajdonságuk volt, hogy elegánsan lehetett viselni. E kategóriába tartoznak az én ruháim is; a szerepüket, mint fűgefalevelek, most is betöltik, de legy kissé megsárgultak és elfonnyadtak. Mentségükre hozom fel, hogy velük sárgultam és fonyadtam én is.

Az ajkát mosolyra huzta, aztán — mikor látta, hogy hallgatok — más tónusból folytatta.

— Megszüntem szalon-ember lenni. Minthogy eddig is bizonyos tekintetben bagoly-életet éltem és sokat éjszakáztam, szeretném, ha valami lapnál tudnál elhelyezni. Neked vannak összeköttetéseid s könnyen megteheted. Ha ki tudnád eszközölni, hogy egyáltalán csak éjszaka legyen dolgom, még jobban szeretném; mert akkor nem kellene senkivel találkoznom a régi ismerőseim közül. S ez nekem nagyon jól esnék, mert ez a nyomorult fűgefalevél az arcomat nem takarja el. Én pedig pirulós természetű vagyok.

Egy perczig gondolkozott:

Talán betudnál vinni — korrektornak. Volt egy ismerősöm e fajból s rokonnak érzem magamat véle. Én is filozófus természetű vagyok s irásból én is hamarabb kijavítom a hibát, mint fejből.

Mialatt beszélt, roppant erősen füstölt, mintha a cigarettájából akart volna az arca elé — fűgefalevet vonni. Ugy beszélt a füsttelhő mögül, mint egy szegyenkező leány, ki fátyol alól meri csak kimondani, a fátyol alá való dolgokat. A hangján is érzett a szegyenkezés. Lassan, a menyire lehetett — tapintatosan kérdezősködtem, minő alma és minő kigyó miatt kellett ott hagyni a szalonparadicsomot?

Kaczagott a hasonlaton.

— Szeretem, hogy ilyen tropikus lélekről vetted a hasonlatodat, mert könnyebben felelhetek.

Második cziggerettára gyújtott és lassabban kezdett beszélni:

— Nem tudom, olvastam-e valahol, vagy a magam ideája (— az ilyesmire mindig rossz volt a memoriám —), de mindenesetre igaz, hogy egy egész embernek élete három periódusból áll. Az élet első korszakában: tevé; a másodikban: oroslán; a harmadikban: gyermek.

Ne mosolyogj ezen a fölöstáson, mert — azt

Abban a perczen felhangzott a közelből! a lányok éneke és megjelent a kékék között a Csala Ferkó alakja.

Az urfi szerelmi fölhevülésének pillanat alatt vége volt és úgy kullogott tovább, mint a tettenkapott tolvaj. Az asszony meg fölkapta a garabolyt és elindult abba az irányba, a merre a lányok mentek.

Vacsora után azt tapasztalta Jancsi urfi, hogy egy cseppet sem álmos. Kikönyökölt az ablakából és hatalmas füstfellegeket eresztve csibukjából, bámult a remek juliusi éjbe.

Nem tudta, hogy mi baja.

Egyre az a két babonázó fekete szem lebegett előtte, ezt látta folytonosan, a mint bánatosan, szomoruan meredezik maga elé és olyankor hirtelen elszorult a szive.

Hiszen volt neki máskor is nőekkel dolga, de sohasem érzett mást a közelükben, mint afféle léha vágyat holmi apró flirtezésre de Zsófi . . . mintha Zsófi egészen más volna!

A csibukot ledobta és kiment a szabadba. Végighaladt az angol kert szeszélyesen kanyargó utjain ki, a mezőre, a hol szabadabb a levegő, mert odabenn már nem volt maradása.

A milliónyi csillag megvilágította a vidéket, a hold sápadt arcával is olyan vidáman, elégülten nézett alá, a tó partján az egyhangu békabrekegés mind, mind olyan sok boldogságot árult el, csak Jancsinak fájt a szive.

Czéltalanul bolyongott össze-vissza, maga sem tudta, hogy merre akar menni, vitte a lelke, a vágya, az ébredező szerelme.

Igen, a szerelme vitte, mert bármint iparko-

A fiu meglepetve kiáltott fel!
— Férjhez mentél tán?
— Bár ne mentem volna. S az urfi ezt nem tudta?

— Most hallom először.
— Bizony már több mint félesztendeje, hogy asszony vagyok, de hej, nincs benne köszönet.

— Aztán ki az urad?

— A Csala Ferkó.

— Szegény asszony, most már igazán sajnállak. Egy olyan férfi mellett kell az életedet leélned, a ki nem tud megbecsülni. Most is duhajokod még?

— Oh, de mennyire! Nincs az Istennek olyan teremtménye, a kibe bele nem kötne.

— De hiszen ösmerted, mért mentél akkor hozzá?

— Hogyne mentem volna, mikor ugy szerettem.

— Szeretted? hát most nem szeretted?

— Becsülöm.

— Az más kérdés, akkor is becsülted, hanem arra felelj, hogy szereted-e?

Az asszony félrefordult, végig törülte a homlokát, aközben a tenyerével észrevétlenül kidörgölt a szeméből egy könnyet.

— Szeretem, nyögte ki végre, szeretem, mert hitős társam, és megesküdtem az oltárnál, hogy mindig hü párja leszek.

Jancsin valami szokatlan érzés vett erőt.

— Aztán boldog vagy-e?

— Oh drága ifiur, olyan nagyon kevés kell a boldogsághoz, hogy mindegyikünk az lehet, ha akar.

— Hiába takargatod a szenvedésedet Zsófi, én látom, hogy te csalódtál, látom már az egész életedet is. Szeretted a Ferkót, mikor elvett, szeretted azelőtt is és szereted most is, a mikor pedig nem kellene szeretned. Vétett valamit ellened, ugy-e vétett? Látom a hallgatásodból, de a te szerelmed most talán még nagyobb, mint azelőtt volt. Ilyenek vagytok ti asszonyok mind, te sem vagy kivétel közülök.

— Ha így rendelte az Isten, mit tehetek ellene?

— Sokat, nagyon sokat lelkem, változtathatsz ám te a dolgon, csak akarnod kell. Ha ő nem tartja be az oltárnál tett esküjét, okvetlenül az következik ebből, hogy te sem vagy kénytelen betartani. Megérdemli-e a Ferkó, hogy te hü, odaadó felesége légy, míg ő napokon keresztül nem jár haza, ugy dorbézolja végig az egész életét czéda asszonyok társaságában. Nem ugy teszi? Zsófi csak a fejével bólintott.

— Az ilyen férj aztán elbizza magát, azt gondolja, hogy a jó bolond feleség mitsem tud az ő szép tetteiből. Mondd, mi hasznod belőle, hogy szereted és olyan nagyon hü vagy hozzá?

Közelebb lépett az asszonyhoz, hogy csak egy lépés választotta el tőle, majd pedig leült szorosán mellé.

Az asszony ballgatagon meresztette könyves fekete szemét a földre, mialatt Jancsi átkarolta a derekát és kiszámított lassusággal közeledett ajkával az asszony ajkához.

Még a pacsirta is elhallgatott a levegőben. Egyikük sem beszélt, csak az arcuk lángolt a kora reggelben.

hiszem — ha furcsa is, de találó. Először tevé; eljár iskolába, könyvtárakba, emberek közé és abban telik a passziója, hogy megrakatta magát mentül több teherrel. A tudás, tapasztalás, csalódás s több efféle: mind teher s az ember, mint egy igazi tevé, a hátára veszi valamennyit, hogy aztán neki fusson a sivatagnak, az életnek. Aztán künn a sivatagban egyszerre meglepi a vágy, hogy független s mindennek ura legyen. Levedli a tevébört, ledob magáról minden terhet s ott áll hatalmasan harcot szomjazva, erejét mással összemérni vágyva az — oroszán. S végre megunja a harcot, mint a terhet: a függetlenséget, mint nem kisebb terhet: gondatlanságra, az édes pihenés örömeire vágyódik s kész a — gyermek. Persze: az öreg gyermek. Minden egész élet így oszlik meg. De aztán vannak sokan, a kik már az első korszakban, mint tevék, vagy a másodikban, mint — oroszánok halnak meg.

Azt hiszem, látogatóm leolvasta az arcomról, hogy nem értem, mi okon mondja nekem mindezt. Nagyot szivott a cigarettán s folytatta:

— Ezt a változó állapot-életet még sokkal jobban megfigyeltem a szalonokban. Nem láttál még szalontevéket?

— De úgy rémlik . . .

— Természetes hisz magad is voltál, meg én is. Abban a korban, mikor a jourokon nem volt egyéb létjogom, mint az, hogy mindenkit mulattatnom kellett. A ki színházba ment, annak én hoztam, vagy hozattam jegyet. A ki mosolygott vagy kaczagott, az tölem hallotta a legújabb élcezt vagy szójátékot. (Szomorúan valom be, hogy ez utóbbiak rendszeren jobban hatottak.) El kellett járnom zurnaliszta-társaságokba, hogy meg nem írott vagy meg nem írható pletykákat halljak, a mikkel aztán a jourokon lekötöttem a társaságot. El kellett olvasnom az összes lapokat, hogy készületlenül ne találjanak; el kellett járnom az összes premierekre, (ha egyszerre két színházban is volt, mind a kettőre) nehogy valamiben tájékozatlan legyek. — Csalhatatlan pontossággal kellett tudnom, hogy a vetélytársnők jourjain kik voltak jelen; nem különben azt is, hogy azokon minő pletykák és élcezek voltak „közkezen“. S hogy mind ezt tudhassam, még csak el sem volt szabad járnom az ellenségek jourjaira, mert ez szédelgés lett volna. Mindent csak úgy kellett szimatolnom. Ha mindenben kifogástalanul feleltem meg kötelességeimnek, akkor még hátra volt a legnehezebb: gondos-

kodnom kellett, hogy rajtam is nevehessenek. Vagy valami kriminálisan rossz viczcet kellett mondanom, vagy — legrosszabb esetben — egy drága tárgyért összetörnöm, nehogy új Polikratesként szerencsémel magamra zudítsam az istenek irigységét, és haragját . . . Most, a pálya végén, szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy minden kötelességemet hiven teljesítettem és tevébb voltam a Szahara összes egy- és két-pupu tevéinél.

Egy pillanatnyi szünetet tartott, míg a harmadik cigarettára gyujtott.

Folytatta:

— Négy évi tevé-szolgálatom után szalon-oroszán lettem. Éljen a függetlenség! Oh, boldog az, ki független és meg van a hozzávaló — vagyona. A tevék csodálják, az asszonyok keresik, a szalonok nem nélkülözhetik. A szalon oroszánának nincsenek kötelességei, csak jogai. A kit megdicsér, az megvan dicsérve s a kit megsért, az nincsen megsértve; a kiket gyűlöl, az meg van gyűlölve s a kit szeret, az — nincsen szeretve. Ah, nincsen nagyobb boldogság, mint szalon-oroszánnak lenni! Persze nem sokáig. Az „Egér“ Max-ja öreg oroszánocskára s már csak a vidéken boldogul, a hol nincs több férfi. A szalon-oroszánoknak csak egy kötelessége van — önmaga iránt. Vigyáznia kell, hogy idején gazdagon nőüljön. Mert ha eljön az idő, mikor a természetes fejlődés szerint oroszánból gyermekké kell válnia, már gazdagnak, feleségesnek és gondatlannak kell lennie. Mert ez a legnehezebb korszak: a szalon gyermeké. Mennyi mult kell, mennyi bohóság s mennyi vagyon kell ahhoz, hogy valaki tisztességben lehessen szalonyermek! Mert szalonyermek nem lehet más, mint olyan, a kinek legalább egy szalontevéje van. Én oroszánabb voltam a sivatagok összes oroszánainál . . .

Erős füstfelhőt bocsájtott maga elé.

— . . . És most kérek, szerez nekem valami éjszakai foglalkozást. Ha csak lehet, tégy be valahova korrektornak.

Alig láthatam a füsttől, úgy szégyelhettem magat. De most már magam is kíváncsi voltam s meg is kérdeztem, hogy miért akarja futni régi ismerőseit?

Egészen halkan válaszolt:

Nem ugyan a jourokon, de a szalon-ebédeken láthatál már olyan őszhaju, örökké mosolygó embereket, a kiken az egész ebéd-társaság nevet. Rettenetesen jó étvágyuk van s nem bánják, na kine-

vetik, mert ők azalatt mosolyogva tovább — ehettek. Rendszeren még kínálni szokták őket, ha már háromnak valót megettek. S ők a nevetőkkel nevetve elfogadják s újra esznek. Ezeknek kötelességük az evés . . . S ezek valamikor szalon-oroszánok voltak . . .

— Alternativa előtt állok. Ha nem tudsz beugni valahová korrektornak, akkor szalonyermek helyett leszek én is ilyen — szalonzsamár . . .

. . . El kell helyezni valahová . . .

A vakmerő tett.

— Mese egy férjről. —

A szép Vilma asszonynak így szólt egy napon az ő édes és mindennek felett furlangos Aladárra.

— Te Vilmuska! Fogadjunk, hogy én nem sokára meg fogom írni a férjednek, hogy bol mely órában találkozunk és fogadni merek, hogy . . .

— Hogy . . . ?

— Hogy nevetni fog rajta és semmibe se veszi! Vilma asszony, aki ismerte a féltékeny urát, megjéjdt.

— Ne tedd, mert ha sikerül, borzasztó dolognak nézünk elebe . . .

Aladár jelentősen mosolygott és magához ölelte az aggódó, remegő asszonyt.

Egy hét múlva Vilma asszonyféréje a következő levelet kapta:

„Tisztelt uram! Az ön neje holnap délben az X. utca 34. s. a. talál.ozni fog egy urral. Intézkedjék! Egy ismeretlen jóbarátja.“

A férj a mondott órában meg is jelent a távoli randevu-helyen, de a 34. szám alatt üres telek volt. A második héten ismét beállított a kellemes levele:

„Tisztelt uram! A multkor tévedtem, 43 at akar tam írni. De meg nincs későn, holnap délután 4 órákor a Kápolna-tér s a Gólya utca sarkon lesz a találkozó.“

A kikapós menyecske ura vérborult szemekkel tette zsebre a levelet és megindult másnap keresni a Kápolna-tér és Gólya-utca sarkát. Minthogy az említett két utca seholsem keresztezi egymást, újból bosszuean tért haza, a hol már a harmadik levél várta:

„Tisztelt uram! Becses neje holnap délután 5 órákor a lakásomon lesz. X. Y. (kiírva az utca neve) 26. szám földszint.“

A férj elolvasta a néhány sort és nevetve adta át a feleségének a levelet:

— Nézd drágám! Valaki be akar csapni . . . és az ostoba azt hiszi, hogy beugrom neki!

Ó nagysága szintén elolvasta és bizonyos idegességgel gyűrte zsebre a furlangos Aladár sikerült csinájének tanuságát . . . (A)

dott maga előtt is eltitkolni, bárhogyan kerülte a lehetőségét az érzésének, mégis csak be kellett önmagának vallania, hogy szereti Zsófit, a paraszmenyecskét.

Valamikor, kis gyerek korában, nagyon sokat játszott vele együtt, ha egy napig nem látta, már megkívánta a társaságát s olyankor együtt csatagoltak mindenenek keresztül erdőn-mezőn, mint akár a — szerelmesek.

Később elszakadtak egymástól. Az iskolában, s a nagy város zajában a sok ragyogó büszke szépség között könnyen el lehet felejteni egy fekete, ábrándos szemű paraszt leánykát, a ki lehet bármilyen szép is, de a kit — legalább kis időre — háttérbe szoríthat egy kaczer dáma.

Jancsi önkénytelenül is odaért arra a helyre, a hol megugrottak előle reggel a lányok.

Valami patyolat-félét fedezett fel az egyik kereszt búzán. Mikor közelebb ért hozzá, akkor látta csak, hogy Zsófi ül ott.

Az asszony fel sem nézett, ugyis megérezte, hogy ki van előtte, ugy maradt ülve, tenyerébe hajtott fővel, szomorúan.

Jancsi leült melléje.

— Jó estét Zsófi, én vagyok, ne ijedj meg, nem tudtam aludni, kicsalt a juliusi éj. S én olyan sietve hagytam el a házat, hogy mielőbb kiérjek, mintha csak éreztem volna, hogy itt vagy. Nem vett észre semmit sem reggel az urad.

Zsófi csak a fejével intett, hogy nem, majd lassú gondolkodás után hozzátette:

— Törődik is az velem!

— Szegény asszony, igazán sajnálak, mártírja vagy a házassági eskünek, a mely lenyűgözve tart, odalánczol ahhoz a durva emberhez. Héj, hittem volna-e valamikor ezt!

Emlékszel-e még azokra a szép napokra, a mikor egyforma gyerekek voltunk és úgy szeret-tük egymást, mint a testvéreket? Soha sem szakadtak el egymástól a gyerekek, soha sem iparkodott senki sem lerombolni bennünk azt a gyermekies hitet, hogy ők egyenlők, nincs köztük semmiféle akadály.

Nem tudom, nem felejtetted-e már el azt az időt, én részemről mindig boldogan fogok visszaemlékezni rá, mert eszembe jut akkor, hogy valamikor szerettek engem is.

Erre már felnézett az asszony és remegő hangon kérdezte:

— Ilát most nem szeretik?

— Senki sem szeret, senki, még az apám sem, pedig úgy vágnám egy kis viszont-szeretetre!

— Hát a városban nem boldogok az emberek? Ott sem szerették, hiszen anyai kisasszony-nyal találkozhatott!

— Azok sem szerettek, csak csufoltak, mint ti ma reggel.

— Az nem igaz, tört ki hevesen az asszony, én nem nevettem.

— Tudom Zsófi, hogy te szánakozol még rajtam, tudom, hogy jó vagy. Azért nem is tudlak elfeledni, hanem téged szeretve élek tovább is.

Megragadta a gyöngéd kezét és hirtelen megcsókolta, majd pedig mikor Zsófi nyakig elvörösödve, megrémülten rántotta kezét vissza, folytatta:

— Szeretlek Zsófi, tisztán és úgy akárcsak az anyámat, szeretlek azért, mert te voltál az első, a kit szeretni tanultam, és a ki nem nevetett ki, nem mondta: „gyerek.“ Légy az enyém, hagyd ott azt a durva embert, a ki fékeveszett szenvedélyével előbb-utóbb is csak a sirba fog rántani, megmér-

gezni virágzó ifjúságodat és akkor fog elhagyni, vagy elüzni magától, mikor a legjobban érzed a szerilem hiányát.

Zsófi sirni kezdett, Jancsi pedig átkarolva, magához vonta a finom remegő testet, melynek már az ölése is lázba képes hozni az embert, a kinek agyát olyankor előnti a vér és nem tudja, hogy mit tesz.

Zsófi sem tudta, hogy mi történik vele, csak azt érezte, hogy nagyon, talán először boldog az urfi görcsösen ölelő karjaiban. Tehetetlenül engedett magával akármint csinálni, egy pillanatra nem gondolkodott, úgy adta neki magát a szenvedélynek.

De csak egy pillanatig tartott az egész, mert mikor gondolkozni kezdett, kiszakította magát Jancsi karjaiból és fölegyenesedve, büszkén vágta annak szemébe:

— Ne bántson urfi, ugyis tudom, hogy boldondítani akar, ne is mentesse magát. Menjen csak a saját útján és hagyjon el, mert én szeretem az uramat és megakarom tartani azt az esküt, a melyet az oltárnál tettem neki.

Jancsi végtelenül bambán bámult a szenvedélytől villámló szemekbe, majd lassu hangon megszólalt:

— A mint te kívánod Zsófi, és hirtelen kijózanodott agygyal ballagott hazafelé, miközben végtelen neveltségesnek tünt fel maga előtt — szereplése, szavalása.

Zsófi pedig, a mint utána nézett és látta, hogy vissza sem fordul, görcsös zokogással vágta magát a földre és keservesen fuldokolta:

— Oh a nyomorult gyáva!

szeresennéhány alávaló bacillust eresztünk reá és tudóvészesnek nyilvánítjuk.

Ilyen és hasonló felháborító igazságtalanságok elkerülése céljából szükségesnek látta szerző, hogy Ideoday Edömér urat — a ki a sors különös kegyéből e regény hőse lett — bizalmasan és atyai jóindulattal kikérdezze egyéni körülményeiről, vagyoni viszonyairól, szellemi és fizikai képességeiről, jó és rossz szokásairól, kedvenc ételeiről és hírlapjáról.

Mindenekelőtt megnyugtató meggyőződést szereztünk arról, hogy hőstünk anyagilag jól áll. Vagyona 4% os állampapirokban, téglagyári és malom részvényekben hever. Ezenkívül Bogaras Dobokán van egy négy holdas földbirtoka amelyet hitbizománynyá készűl átalakítani. Hőstünk zsebében mindig van néhány fényes arany, a melyet lehetőleg olyankor fog a sarki koldus kalapjába dobni, a midőn a hősnő épen az utca másik oldalán fog jönni.

Hőstünket továbbá orvosilag megvizsgáltatván, szakértők azon örvendetes eredményt közölte velünk, hogy hőstünk szervezete oly erős és edzett, hogy a regényünkben reá mérendő hihetetlen csapások dacára 250 évig egész biztosan élélhet, miért is óvakodni fogunk őt halál esetére biztosítani.

Hőstünkél sem fog hiányozni a bakkéz mutató ujján levő nagy zöld köves gyűrű, mely alatt halálos mérge van; óvatosságból azonban jobb kezén levő karpereczében ellenmérget rejtettünk el. Ha a kritikus pillanatokban az utóbbiról izgatottságunkban netalán megfedkezünk, az olvasók bármelyikének szives figyelemzetését szerző hálásan fogadja.

Hőstünk kitűnő uszó és okleveles buvár; számos balatoni uszóverseny első díjának nyertese. Niincs tehát okunk aggódni, hogy ha e regény bármely alakja vízbe esik, hőstünk utána fog ugrani és a parton állók éljenzése közben az illetőt ki fogja menteni a vízből. A mennyiben az idegrázó jelenet a tenger közepén fordulna elő, a parton állók éljenzése elmarad, e helyett néhány cápával fogjuk kárpótolni az olvasókat.

De eredménytelenül. A regényhősök és hősnők ezen idő alatt valószínűleg visszavonultan éltek és az e célra felfogadott detektívek nyomozása sem vezetett sikerre.

Vége az apró hirdetésekhez kellett fordulnia, a kétségbeesett emberek utolsó reménységéhez, hogy ebben is csalódják. A hősnők úgy látszik, nem olvasnak apró-hirdetéseket.

Azon a ponton, midőn szerző irodalmunk kiszámíthatlan kárira már végkép fel akart hagyni e rögs pályával, a véletlen egy hősnőt játszott a kezére. A véletlen azonkívül szíves volt egy hőst is játszani a hősnő kezére. Fogadja a véletlen ez uton is szerző hálás köszönetét.

Midőn e sorokat írjuk, a hős és hősnő már szívélyesen társalognak; hőstünk előzékeny modora láthatólag kellemes benyomást gyakorolt hősnőnkre, akinek szépsége hőstünket egészen elkábitotta; arcukról ragyogó boldogság sugárzik és minden jel oda mutat, hogy már a következő fejezetben halálosan szerelmesek lesznek egymásba.

Őszintén megvallva, szerzőre nézve a körülmények ilyen alakulása kissé kellemetlen. Mert, ha a hős és a hősnő már a második fejezetben megszeretik egymást, mi lesz a regény végén?

Ej, de tul kell tennünk magunkat az ilyen gyerekeségekben. Határozottan elítélendő kislelkűség volna már most törni a fejünket azon, hogy valjon mi is lesz a regény végén.

Vége is csak két eset fordulhat elő:

Vagy sikerülni fog befejezni ezt a regényt a lovagiasság és a költői igazságszolgáltatás szabályainak megfelelően, — akkor tehát bizonyos, hogy valami lesz a regény végén is.

Vagy pedig csütörtököt fognak mondani azon agysejtjeink, a melyeknek e regény tisztességes berekesztése erkölcsi kötelességük volna és akkor új és új hősnőket fogunk alkalmazni mindaddig, míg a magyarok Istene meg nem segít és dülőre nem jutunk.

Legrosszabb esetben pedig ki fogunk vándorolni a

Vegyes közlemények.

A City of London Chess Club ez idei handicap versenyére 132 résztvevő jelentkezett. Mikor jutunk mi ennyire?!

Bécsből jelentik, hogy a Janovszki—Schlechter macs 7 váltott játszma után döntetlen maradt. Mindegyik fel 2 partit nyert, a többi remis lett.

A berlini „Centrum” sakk-egylet érdekesnek ígérkező mesterversenyt rendez, melyre egyelőre a következő díjakat tűzték ki: I. 300, II. 200, III. 150 márka. A torna folyó hó 18-án már elkezdődött.

A bambergi sakk-egylet nemzetközi feladvány-versenyt hirdet I. 40, II. 30, III. 20, IV. 10 márka díjakkal. Csak 3 lépéses direkt mattok pályázhatnak melyek diagrammára jegyezve, kimerítő megfigtéssel és mottoval május 1-ig Bernheimer Jakab kereskedő címére Bambergbe küldendők. A szerző neve, lakása zárt borítékban melléklendő. Versenybíró Schiffer Ferencz. A torna eredményét 1897. október havában fogják publikálni a bambergi egylet közlönyében, s 4 héttel rá szétküldik a díjakat.

Bécsből írják: a „Neuer Wiener Schachclub” teli mesterversenyén, mely 1896. november 14-től december 31-ig tartott, következők vettek részt: Albin, Fährndrich, Judd Kaufman, Mandelbaum, Marco, Schwarz Adolf, Zinkl. Eredmény: I. díj (250 kor.), Marco 9 1/2 egység. II. (200 kor.) Kaufmann 8 egység. III. (150 korona) Fährndrich 7 és fél egység.

Rottenberg Béla urnak Nagy-Becskerekén. Hűségének képzelt megsértése és félre nem ismerhető czéltalanság által inspirált harapás nyilatkozatára következő érdemleges választ adjuk: Szóban forgó feladványát már egyszer megvizsgáltuk, s akkor három 3 lépéses és egy 2 lépéses igen szembeötölő mellékmegfigtéset mutattunk ki. Javított alakja, melynek megköcholásáért most rántámad, s melyet szóról szóra így hozott tudomásunkra: „A három lépésesem állása: Vil K b2, V a7, H d6 és g8, F e4 és g3, H d6 és g8 gy e4 — Sötét: K e5F c7, gy—d3, e2, f4 és g4. Megf: 1. F d4—f3 Tisztelettel Rottenberg — szintén rossz, mert nem kevesebb mint három baklövés van benne. A kezdő által is azonnal észrevehető koch 1. V c5+ K e6 2 F f5 mat. Ehhez bizony nem kell Morphy. A lapjának 80. oldalán közölt pozícióhoz az a megjegyzésünk, hogy a gyalogost g4-ről g6-ra helyezte ugyan de a Koch még mindig áll: 1. Vc5+ K e6 2. F c6 és Vezérmat. Különbben az egész kirohanást annyival inkább zokon vesszük mert munkatársunktól ered. Végül azt a tanácsot adjuk, hogy máskor legalább a saját lapjában ne blamázza magát.

Ü z e n e t e k.

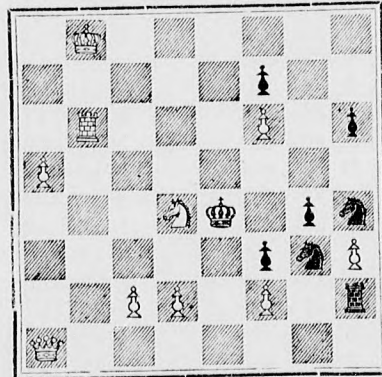
Dolgozatok és cserepéldányok (échange) következő címre küldendők (adres se): „Heti Sakk szemle, Nagyvárád, Perczes-utca 752.”

(A „Hétféi Értesítő” állandó rovata.)

Megjelenik minden hétfőn.	HETI SAKKSZEMLE.	Szerkesztőség: Perczes-utca 752. sz.
Ára egész évre 6 korona.		Kiadóhivatal: Kossuth-utca 18/9 sz.
SZERKESZTIK:		
GESZTESI ÖDÖN és HUSZÁR ANTAL.		

89. feladvány.

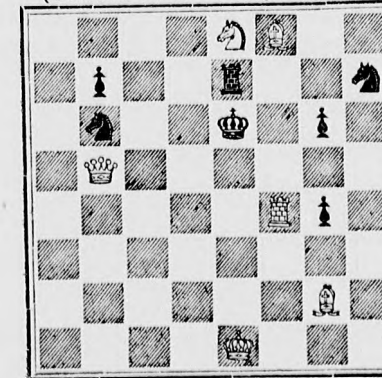
Dr. Kálniczky Géza, Tornallya.

Mat 3 lépésben.

91. feladvány.

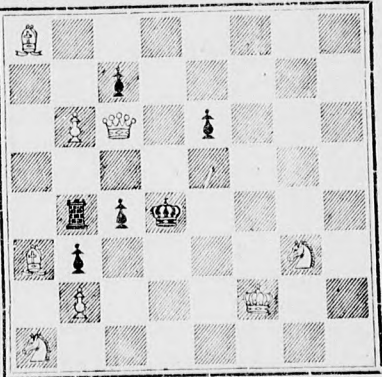
Slater G. J., Bolton,
(Football Field versenyén I. díj.)

Mat 2 lépésben.

90. feladvány.

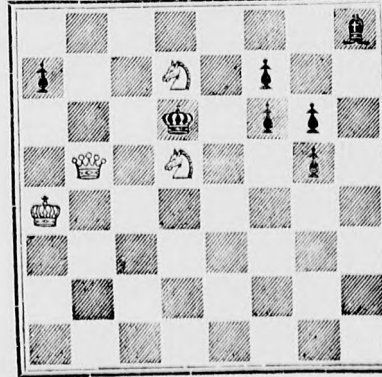
Spöner Andor, Nagy-Lonnicz.

Mat 2 lépésben.

92. feladvány.

Ehrenstein Mór, Budapest.
(Deutsche Schachzeitung.)

Mat 4 lépésben.

megyéből és önkéntes száműzetésben töltvén hátralevő napjainkat, elnyerjük megérdemelt büntetésünket.

Előre hát a regényírás göröngyös utjain, ne fürkészsük fölösleges kíváncsisággal a titokzatos jövőt, hanem addig is, míg valami eszünkbe jut, időnyerés céljából fecsegjünk egyet-mást arról, hogy miképen szerette meg e regény hőse: Ideoday Edömér kötélhágcsótulajdonos ur Guzsay Elvira kisasszonyt, Guzsalyi Márton helybeli köztisztelőben álló polgártársunk szép és kedves leányát.

II. FEJEZET.

HŐSÜNK FERTŐTLENÍTÉSE.

Sajnálatos jelenség, hogy a regényírók — még a modernebbek is — nem fordítanak a hősök megválasztására illetve célszerű „átalakítására” elég gondot. Pedig valamivel több elővigyázat és gond segítyével úgy a hősöket, mint az olvasókat sok kellemetlenségtől és bajtól meg lehetne kímélni.

Hány érzékeny szívű leányka könyai patakzanak a regény azon fejezeténél, amelynél a hősön épen ama perczben mutatkoznak a mellbetegség eltitkolhatóan tünetei, midőn szerelmének kiküzdött tárgyát már oltárhoz készült vezetni.

Elég szomorú, hogy a rendőrorvosok az ilyenre nem terjesztik ki figyelmüket és ámbicójukat kielégíti az, ha néhány kosár romlott szilvát a piacon elkoboztathatnak. De hát a jelenlegi kormány alatt semmit se remélhetünk, ami a haza üdvét előmozdítaná.

Annál súlyosabban nehezül az erkölcsi kötelesség a regényírói kar tisztéletreméltó tagjaira, hogy az állami ellenőrzés hiányát lelkiismeretük jobb érzésével pótolják és a rendőrorvosok mulasztásai folytán maguk gondoskodjanak arról, hogy regényeikben csakis erősebb mellű és egészséges szervezetű hősöket szerepeltessenek.

Egy regényhősnek mindenre el kell készülnie lenni; nála egy-egy bányakatasztrófa, tűzhalál, elevenen eltemetés, évtizedes börtön nyirkos pincékben, házasság vagy egyéb sorscsapás minden perczben bekövetkezhetik; ehhez pedig, tisztelt hölgyeim és uraim, nem kapunk embert, ha a végén a szenvedések láncolatának befejezéséül rend-

134. Spanyol játék.

Budapest, 1893. IV. játszma.

Makovetz.		Charousek.	
1. e2-e4	e7-e5	33. V e4-f3	V e8-b5
2. H g1-f3	H b8-c6	34. B g1-e1	V b5-a5
3. F f1-b5	H g8-f6	35. K b1-c2	B a4-a2
4. H b1-c3	a7-a6	36. V f3-e4	f7-f5 ²⁾
5. F b5-a4	F f8-e7	37. V e4-c4	b7-b5 ³⁾
6. d2-d3	d7-d6	38. V c4-b3	B a2-a4
7. h2-h3	h7-h6	39. K c2-d1	F f4-h6
8. F c1-e3	F c8-e6	40. B e1-g1	F h6-g7
9. H c3-e2	0-0	41. f2-f3	F g7-f6
10. H e2-g3	H f6-h7	42. V b3-c2	V a5-a8
11. F a4-b3	F e6-d7	43. V c2-g2	V a8-g8
12. V d1-d2	H g8-h8	44. V g2-g3	K h7-h6
13. H g3-h5	g7-g6	45. K d1-c2	K h6-h7
14. H h5-g3	H h7-g5	46. B g1-a1	F f6-e7
15. h3-h4	H g5-f3	47. B a1-a4	b5-a4
16. g2-f3	h6-h5	48. c3-c4	V g8-e8
17. F e3-h6	H c6-d4	49. B h1-g1	F e7-f6
18. V d2-e3	H d4-b3	50. K c2-b1	F f6-e7
19. F h6-f3	F e7-f8	51. K b1-a2	F e7-f6
20. a2-b3	K h8-h7	52. K a2-b1	F f6-e7
21. V e3-e2	F f8-h6	53. K b1-c2	F e7-f6
22. H g3-f1	c7-c6	54. K c2-d1	K h7-h6
23. H f1-e3	V d8-e7	55. K d1-e1	K h6-h7
24. 0-0-0	F d7-e6	56. K e1-f1	e5-e4 ¹⁾
25. K e1-b1	c6-c5	57. f3-e4	F f6-b2
26. H e3-d5	V e7-d8	58. e4-f5	a4-a3
27. B d1-g1	a6-a5	59. f5-g6+	K h7-g8
28. f3-f4 ¹⁾	F e6-d5	60. V g3-d6	a3-a2
29. e4-d5	F h6-f4	61. K f1-g2	a2-a1
30. V e2-e4	V d8-e8	62. B g1-a1	V e8-e2+
31. c2-e3	a5-a4		
32. b3-a4	B a8-a4		

remis örökös sakkal.

1) Ez a lépés egy gyalogba kerül. 2) b7-b5 sokkal erősebb lett volna. 3) Most már nem oly erős e lépés, mivel a vezér a király szárny védelmére siethet.

135. Elhárított királycsel.

Játszották a budapesti sakkörben, 1896. december 26-án.

Charousek Rezső.

Eckner Győző.

1. e2-e4	e7-e5	24. d5-c6	b7-c6
2. f2-f4	F f8-c5	25. F c1-e3	e5-e4
3. H g1-f3	d7-d6	26. V d3-c2	H d6-f5
4. H b1-c3	H b8-c6	27. F e3-b6	H f5-h4
5. F f1-b5	F c8-g4	28. V c2-b3+	K g8-h8
6. H c3-a4	F c5-b6	29. 0-0-0	B f8-e8
7. d2-d3	H g8-f6	30. V b3-f7	V e7-f7
8. h2-h3	F g4-f3	31. g6-f7	B e8-f8
9. V d1-f3	H f6-d7	32. B d1-d7	H h4-f3
10. H a4-b6	a7-b6	33. B g1-d1	H f3-e5
11. c2-c3	0-0	34. B d7-d8	H e5-f7
12. f4-f5	V d8-e7	35. B d8-f8+	B a8-f8
13. h3-h4	f7-f6	36. a2-a4	K h8-g8
14. F b5-c4+	K g8-h8	37. a4-a5	B f8-a8
15. g2-g4 ¹⁾	H c6-a5	38. c3-c4	K g8-f8 ³⁾
16. g4-g5	H a5-c4	39. c4-b5	e6-b5
17. g5-g6	H d7-c5 ²⁾	40. b4-b5	K f8-e8
18. B h1-g1	K h8-g8	41. a5-a6	f6-f5
19. d3-c4	h7-h6	42. F b6-a5	e4-e3
20. V f3-d1	c7-c6	43. b5-b6	B a8-c8+
21. b2-b4	H c5-e4	44. K c1-b1	B c8-c5
22. V d1-d3	d6-d5	45. a6-a7	B c5-a5
23. c4-d5	H e4-d6	46. b6-b7	föladja.

136. Dán csel.

Játszották Nagyváradon, 1897. január hó 9-én.

Dr. Hoványi Gyula.

O. Gy.

1. e2-e4	e7-e5	10. 0-0-0	c7-c6
2. d2-d4	e5-d4	11. f2-f4	b7-b5
3. c2-c3	d4-c3	12. B h1-e1	b5-c4
4. F f1-c4	c3-b2	13. H d2-c4	0-0
5. F c1-b2	F f8-b4+	14. H c4-d6+	H h6-f7
6. H b1-d2	f7-f6	15. H d6-f7	V d8-b6?
7. H g1-f3	d7-d6	16. H f7-h6++	K g8-h8
8. V d1-b3	F b4-d2+	17. V b3-g8+	B f8-g8
9. H f3-d2	H g8-h6	18. H h6-f7+ matt.	

1) Ezt megelőzőleg b2-b4 H a5 meggátolására jobb lett volna. 2) H c4-a5-re 8. V h5, h6. 9. F h6-g6: 10. V h6-f6-K g8 11. h4-h5 s a gyalogok előrenyomulása, esetleg B g1 dönt. 3) Jóllehet sötét két gyaloggal erősebb, világos vezérgyalogjai ellen nem tud kellőleg védekezni.

Sirámok.

I.

Száll a hegyre barna felhő;
Zúg alatta már az erdő.
Észrevélen langy lehellet
Rázza a faleveleket.

Hajszáldi a vadonnak,
Hervadt levelek szállongnak.
Fecske földet szántva röpdes,
Minden oly merengő, csöndes.

Erdő, mező, merre nézek,
Egy nehéz, bus előérzet.
Hosszú árny kísért a réten,
Szél sohajt az erdőn, mélyen...

Valami nagy rejtett bánat
Fogja el az egész tájat;
Az a bánat, mit az ember
Érez és nevezni nem mer...

Az a nagy bú, amely téged
Vádol, örök nagy természet;
Mely kiégett szíveddel kérdi:
Mért születni, minek élni?...

II.

Szól a zene, harsog
Mint diadalének...
El innen, el innen!
Ne örüljek még meg.
Ne halljam azt, a mi másnak
Dicsőséget hirdet;
Nekem halált, vagy a mi több
Feledékenységet!

Oh hogy a mit egykor
Oly igen szerettem,
A mi vigasztalt, most
Az is ellenségem!
Mintha ebek csaholnának,
Mire a vadállat
Sebeivel neki ront a
Legsűrűbb magánynak.

Hova nem hallatszik.
Semmi hír harangja,
Ebek vonítása:
Néma sivityagba
Rohanok én; de mi haszna?
Nyugtóm nem találok;
Mit ér, hogy nem látok embert,
Ha — magamat látom...

Szól a zene, harsog
Mint diadalének...
Én oly búsnak érzem,
Mintha temetnének;
Mintha temetnének ifju
Koránhunyt halottat;
Mintha hallanám zörögni
Saját koporsómat!...

Egy ujság haragja.

— Balla jobban van. —

(△) Az »Alföld« című aradi ujság haragszik egy idő óta. Azóta, amióta Balla Kálmán, az »öngyilkos« színész állapotában örvendetes javulás állott be.

Haragszik pedig a fönnevezett ujság főképen Balla Kálmánra, hogy — miért nem halt meg.

Hát valóban nagy méltatlanság esett meg azzal a hirlappal. Egy este eldördül a színpalán mögött egy lövés és a nagy pukkanástól hátra esett a pisztoly elütője: Balla Kálmán.

Nosza, rohant ekkor az »Alföld« riportere egyenest a redakcióba. Fölborzolta a haját és öt perc alatt megírt egy másfél kolumnás tudósítást az öngyilkos színészről. Sőt már a nekrológot is beillesztette szépen az »elhunyt« színész életrajzával és a szokásos »apróságok Balla életéből« című és soha meg nem történt anekdotákkal egyetemben.

Másnap reggel az »Alföld« ütötte a mellét, hogy ime lefözte a többi aradi lapokat, melyek csupán egy és egy negyed kolumnás tudósítást hoztak.

És harmadnap Balla elkezdett szafaládét meg székelygulyást enni, és az »öngyilkos« színész már készülődni kezdett jutalomjátékára.

Ezért haragszik az »Alföld« és ezért írta nagy gnyosan, hogy az egész öngyilkosságban »több volt a füst, mint a lőpor.«

Mert ha esetleg meghal Balla Kálmán, akkor elzokogják szépen, rokonszenvesen, mint »nagytehetségű művészt«, mint a szerelem martirját; de mivelhogy Balla Kálmán peches ember, egy fél centiméterrel följebb ment a golyó és így nem halt meg: ennél fogva Balla Kálmán egy nevetséges pozór, egy reklam-hős, akit gúnyos kacajjal fogadnak mindenütt...

Szegény, szegény Balla Kálmán, most már valószínűleg ki is lesz zárva az emberek társaságából, akár beállhat valami szerzetbe, ahol hosszú évek kínos vezeklésével talán feledtetni fogja tudni nagy bűnét, hogy nem halt meg!

Borzadályt kelt bennem az egész história. Világosan látom kijegezesedni a rémületes tanúságot az »Alföld« haragjából:

— Öngyilkosok! alaposan öljétek meg magatokat!

És aki ezek után még arról beszélne, hogy a párbaj, öngyilkosság fogalmát ki lehetne zárni az emberiség szótárából, azt ime nyilvánosan ábrándozónak jelentjük ki.

Hiába, de ha egyik percben kigyót-békát szórunk az öngyilkosságra, a másik pillanatban a gúny ostorával csapdossuk azokat, akik véletlenül elég pechesek voltak életben maradni. Hallgassuk csak meg, hogy mily vigan hahotázunk egy párbajozó ügyetlenségén, ha az csak lapvágást mér ellenfére és mily gúnyosan mosolygunk egy-egy fiaskót vallott öngyilkosság láttára.

Pedig lehet, hogy ha a kard csak egy kissé fordul élére, halált okoz és akkor vérengző hiéna lesz abból, akit az előbb ügyetlennek neveztünk és kikacagtunk; csak egy centiméterrel süvit lejjebb a golyó és tragédia lesz a komikus epizódból...

Irodalom.

* **Az általános szavazati jog** czimen dr. Örley György államtudor tollából egy kis tanulmány jelent meg, a mely nemcsak a kérdés aktualitásánál fogva, hanem tartalmasságával is nagyobb körű figyelemre tarthat számot. A fiatal szerző érdemes munkát végzett, midőn az ezen kérdésben elszórtan található tudományos fejtegetéseket mintegy konzumálva, az általános szavazati jog ügyét önálló keretbe foglalta. Bár avval a konzervatív állásponttal, a melyet dr. Örley György e kérdésben vall, nem értünk egyet, azt el kell ismernünk mégis, hogy az általános szavazati jog behozatalának

ellenérveit ügyesebben csoportosítani és az ellentétes álláspontot érdekesebben védeni alig lehet. Különösen azok az aggályok, a melyeket szerző a hazai viszonyokra való tekintettel a suffrage universelle ellen felhoz, ha nem is megczáfoltlanok, de minden esetre komoly figyelemre érdemesek. Tanulmányának ez a része pedig, melyben a szavazati jogot, mint állampolgári kötelességet fejtegeti, nemcsak érdekes, de új és eredeti fel-fogásra is vall. A csinos kiállítású füzet könyvárusi uton is kapható. (A. E.)

* **Kossuth Lajos** utczában levő Laszky Ármin-féle Modern-Antiquariumban az irodalom legjobb termékei n. m. mindenféle szakmunkák, díszművek, szépirodalmi dolgok és zeneművek egész új állapotban rendkívül mélyen leszállított árakban kaphatók.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Sarkadi Ignác.**
Főmunkatárs **Rácz Mihály.**

Nyílt-tér.

Belépési felhívás!

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
II. évtársulatába.

Ezen évtársulat 1897. január 3-án kezdődött és 1899. év végéig vagyis 156 héten át tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 10 kr. fizetendő. A három év letelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki készpénzben megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A mult ciklus üzleteredményeképe üzletrészenként 1 frt 20 kr osztalék fizettetett.

Az intézet célja a takarékoságot előmozdítani s önségélyt nyújtani. Minden tag az általa befizetett összeg 1/5 részét előnyös kamattal mellett kölcsönképen felveheti.

Ezen évtársulatnak eddig több mint 900 tagja van mintegy 18.000 részjeggyel. Belépni önjárt tagok még rövid ideig felvétetnek, de kötelesek a január 3. óta elmulasztott heti befizetéseket késedelmi illeték nélkül egyszerre megfizetni.

A közönség kényelme szempontjából a befizetések hetenként 3-szor eszközölhetők és pedig

Vasárnap . . . d. e. 10—12 óráig
Szerda . . . d. u. 1/2 5—6 óráig
Péntek . . . d. u. 1/2 5—6 óráig

a szövetkezet üzlethelyiségében Szent László-tér, Kovács-ház. 122

A Polgári takaré- és segélyszövetkezet igazgatósága.

Uj varrógép raktár.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy újonnan berendezett üzletembe a legjobb és legolcsóbb

varrógépek kaphatók.

Családi Singer varrógép
32 frttól feljebb.

Valamint:

Wheeler-Wilson, karikahajós, Vibrating
és más különleges varrógépek.

Ugyszintén alkatrészek eladása.

villanyos csengők és Telefonok fel-
szerelése.

Minden rendszerű varrógép pontosan és jutányosan javíttatik.

Becses pártfogását kérve, tisztelettel:

Feigenbaum H.

Kert-utca, Ipartestület háza mellett

Árverési hirdetmény.

A Gazdasági és Iparbank zálog üzletében N.-Váradon Zöldfa-u. 26. sz. a. **1897 évi január hó 27-én** délelőtt 8 órától kezdődőleg árverés fog tartatni, mely alkalommal 223 drb. elzálogított érték-tárgy fog elárvereztetni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél a felügye-
letet az 1881. évi XIV. t.-cz. 4 §-a értelmében Ló-

rinczy Gyula rendőrbiztos fogja teljesíteni. Árverési feltételek: a vételár azonnali kifizetése és a megvett tárgyak azonnali elvitele.

Az elzálogosított az árverésről azon figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá bocsájtandó érték-tárgyak tételszámai, úgy a rendőrkapitányi hivatal-hirdetési tábláján, mint a kézi zálogüzlet helyisé-gének ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1897. január 16-án.

ifj. Rimler Károly

rendőrkapitány.

tartós fűtésre legjobb és legjutányosabb tüzelő anyag.

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legalkalmasabb a **gáz-coaks** mert a súlyosabb és ez által drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehe-
zebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **méter-
mázsánként 14 kr fuvardíjért házhoz szállítjuk** a város bel-
területén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a **coaks** vásárlásánál, a
mennyeiben, ha egyszerre legalább **250 kilót rendelnek meg, akkor
nekik fuvardíj nem számítunk.**

Nagyvárad, 1896. novemberben.

Nagyvárad-i légszeszgyár:
Az igazgatóság.

Új fűszer-, csemege-, illatszer- és pipereáru-kereskedés

Tisztelettel hozom a mélyen tisztelt közönség szives tudomására, hogy

Moskovits Szidor utóda

czég alatt **Nagyváradon (Szent-László-tér)** egy rég érzett hiányt pótolandó

illatszerek és pipere-czikkékből

álló **üzletet** nyitottam.

Nagy választékban tartok raktáron bel- és külföldi pipere- és illatszereket eredeti cso-
magolásban, kaphatók továbbá kenőcsök, pipere-szappanok, hajfestő-szerek, hölgyporok
(poudre), mosdóvizek, fogporok, fogkefék, Odol- és különféle szajvizek, szoba-illatok stb.
valamint legfinomabb orosz és kínai theák, thea-sütemények, rum, cognac és gyógyhorok
chokoladé és Cacao, gazdasági czélokra carbolok és fertőtlenítő szerek a **legjutányosabb
árak** mellett.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Moskovits Szidor utóda.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközölte nek.

ALAPITTATOTT
1874.

LASZKY ÁRMIN

ALAPITTATOTT
1874.

könyvnyomda, könyv-, zenemű-, papir-, író- és rajzszere-
kereskedése

a „SZABADSÁG” politikai napilap kiadóhivatala,

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utcza

tisztelettel értesíti az olvasó közönséget, miszerint a már 23 év óta fennálló könyvnyomda
és papir nagyraktárával kapcsolatos

MODERN ANTIQUARIUM

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

az összes legújabb és legjelesebb irodalmi termékek
mélyen leszállított áron kaphatók.

Ingyen és bérmentve minden irodalom-barátnak készséggel megküldi a
raktáron levő különböző művek jegyzékét.

Casinók, olvasó-körök, nép-, ifjúsági-, tanodai- és önképző-köri könyvtárak
a lehető leggondosabb kiszolgálásban és különös kedvezményben részesülnek.

Nyomatott Laszky Armin könyvnyomdájában Nagyváradon.

Aláírási felhívás!

A „Nagyvárad-velencei s váraljai ta-
karék- és segélyegyleti szövetkezet” műkö-
dési ideje lejárván, alulírott bizottság, vá-
rosunk legrégebbi és legszebb eredményével
záródott e **szövetkezetet** továbbra is fenn
akarván tartani, aláírási ivatek bocsájt ki
a **szövetkezet** újbóli megalakulása czéljából.

Minden részjegy 10 krajczár, melyhez
még azonkívül minden ré-zjegy után egy-
szerre és mindenkorra fizetendő 10 krajczár
beíratási díj is járul.

Aláírási ivatek vannak:

A várad velencei „Népkör”-ben,

Jablonszky Emil, Nagyvárad-város pénz-
tárnokánál

Rác Jakab, a Biharmegyei keresk. és
iparbank pénztárnokánál,

Jámbor József megyei irattárnoknál,

Sarkadi Ignác, a ker. betegs. pénztár
titkáránál.

Az alakuló közgyűlés f év január hó
31 én d. e. fél 11-kor fog a **Velencei Nép-
kör** helyiségében megtartatni.

Az előkészítő bizottság.

Jelzálogkölcson

és
birtok-forgalmi intézet.

Jelzálogkölcsonök házakra, birtokra, a va-
lódí becsérték $\frac{3}{4}$ részéig 20—60 év közti
időre **kézpénzben**. Csekély kamattal tőke
is törlesztetik. Lebonyolítás a legrövidebb
idő alatt.

Semmi előleges költség!

Felvilágosítással **díjtalanul** szolgál:

A „MERKUR”

Általános Kereskedelmi Kalauz

Harsányi Soma 92 3—0

ügynökségi és bizományi irodája

Nagyváradon, Piacz-tér, Kurländer-ház.

Meghívás

a Biharmegyei kereskedelmi, ipar-
és terményhitelbank

1897. évi január hó 31-ik napján délelőtt
9 órakor saját üzleti helyiségében tartandó

XXVIII-ik rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1896. év
üzlet évről és indítványai a mérleg, zárszámadá-
sok és osztalék tárgyában.

2. A felügyelő bizottság jelentése az igazga-
tóság által készített zárszámadások és mérlegről
valamint a nyereség felosztását illetőleg tett
indítványok megvizsgálásáról.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és
felügyelő bizottság által kért felmentvény feletti
határozat hozatala.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap
állásáról.

5. Két igazgatósági tag esetleg a felügyelő
bizottság 2 rendes és egy póttagjának, továbbá
9 rendes és 2 pót választmányi tag választása.
Nagyvárad, 1897. január 6. napján.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek kik a közgyűlésen részt venni
kívánnak, felkértem, hogy az alapszabályok 12. §-a értel-
mében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal, ne-
vükre irt. részvényeiket le nem járt szelvényekkel legkésőbb
a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál le-
tenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonat-
kozó felügyelő bizottsági jelentés 1897. január 22 napjától
a társulat helyiségében megtekinthetők, sőt a zárszámadá-
sok tervezete, a részvényesek kíváratára nyomtatott pél-
dányban előre megküldetik.